

Govor prvog potpredsednika Vlade Srbije i ministra spoljnih poslova Ivice Dačića na Neformalnom sastanku ministara spoljnih poslova Procesu saradnje u Jugoistočnoj Evropi u Sofiji:

„Gospodine Predsedavajući,

Dame i gospodo,

Drage kolege,

Dozvolite mi da se, na početku, zahvalim našim domaćinima na organizaciji ovog sastanka, kao i na uloženom trudu i svemu što su učinili otkada su preuzeli predsedavanje PSuJIE u junu prošle godine.

Veliko mi je zadovoljstvo što sam u mogućnosti da prisustvujem današnjem sastanku i da sa kolegama razmenim mišljenja o najnovijim zbivanjima u regionu.

Dame i gospodo,

Glavni spoljnopolitički cilj Republike Srbije ostaje nepromenjen, a to je, kao i do sada, članstvo u Evropskoj uniji. Na putu ka ostvarenju ovog cilja, Srbija je demonstrirala svoju doslednost, kako kroz ostvarivanje ambiciozne reformske agende, tako i kroz konstruktivan pristup u dijalogu sa Prištinom. Ovom prilikom bih želeo da vas podsetim da je Republika Srbija završila proces skrininga sa najvišim ocenama i da je, kao rezultat toga, 14. decembra 2015. godine u Briselu održana Druga međuvladina konferencija između Srbije i EU. Tom prilikom otvorena su dva od 35 pregovaračkih poglavlja i to Poglavlje 32 o finansijskom nadzoru i Poglavlje 35 o normalizaciji odnosa Beograda i Prištine.

Na žalost, Srbija je čekala skoro dve godine od otvaranja pregovaračkog procesa da otvori prva pregovaračka poglavlja. Naša je namera, a nadam se da će države članice Evropske unije to

podržati, da tokom 2016. godine znatno ubrzamo pregovarački proces i da krenemo u proces otvaranja pregovaračkih poglavlja koja imaju veliki značaj za proces reformi i jačanje vladavine prava – pre svega poglavlja 23, 24, ali i brojnih drugih pregovaračkih poglavlja. Za nas je svako pregovaračko poglavlje koje se otvori veoma bitno, jer je to korak dalje u procesu harmonizacije sa evropskim normama i standardima.

Jaka i stabilna ekonomija jedan je od važnih preduslova za članstvo u Evropskoj uniji. Vlada Republike Srbije u prethodnom periodu uspeła je da stabilizuje javne finansije, smanji fiskalni deficit, donese niz reformskih zakona u gotovo svim oblastima, a mere fiskalne konsolidacije stvorile su osnove za završetak pregovora sa Međunarodnim monetarnim fondom i potpisivanje aranžmana iz predostrožnosti. Ovim je dat dodatni kredibilitet naporima koje Vlada ulaže, što je posebno važan signal svim potencijalnim investitorima. Imajući u vidu uspešan rad u prethodnom periodu, koji je upravo i doveo do otvaranja prvih pregovaračkih poglavlja sa EU, Vlada Srbije će i u narednom periodu nastojati da istraje na reformskom putu.

Politika proširenja svakako predstavlja jedan od najznačajnijih instrumenata EU i to ne samo za obezbeđivanje stabilnosti regiona i njegov dalji ekonomski prosperitet, već i za obezbeđivanje stabilnosti i bezbednosti čitave EU. Upravo zbog toga od posebnog značaja je zajedničko angažovanje učesnica PSuJIE, u svetlu pozicioniranja prema institucijama EU, radi formiranja pozitivnog imidža regiona u celini, kao i održavanja pitanja od interesa za region u fokusu EU. U tom kontekstu, veoma je važna uloga država koje su članice EU, jer one mogu dati značajan doprinos procesu približavanja i priključenja čitavog regiona EU.

Kada već govorimo o regionu, treba konstatovati da smo tokom prethodne godine zajedno prošli kroz brojne izazove koji su imali značajan kapacitet da dovedu do nestabilnosti, čak i ugrožavanja bezbednosti, ali smo ipak uspeli da sačuvamo stabilnost u regionu, u čemu je važnu ulogu svakako imala i Evropska unija i neke njene članice. Republika Srbija nastaviće da sprovodi otvorenu i konstruktivnu regionalnu politiku i da se zalaže za što bolje odnose sa svima u svom okruženju.

Dame i gospodo,

Veoma mi je drago što su prioriteti bugarskog predsedavanja PSuJIE postavljeni tako da predstavljaju odraz aktuelnih dešavanja u regionu. Upravo su pitanja rešavanja problema migranata, povezivanje u oblasti energetike i infrastrukture i sloboda medija, teme koje su visoko kotirane među prioritetima svih nas u jugoistočnoj Evropi.

Većina učesnica PSuJIE danas se suočava sa najvećom migrantskom krizom od završetka Drugog svetskog rata, a razvoj situacije u prethodnom periodu ukazuje na mogućnost da aktuelni svetski talas migracija, potencijalno, preko Balkana i Mediterana, može u pravcu EU da pokrene i nekoliko miliona migranata. Srbija je među zemljama koje su toga možda i najviše svesne jer je, kao tranzitna zemlja, u samom središtu tzv. „zapadno-balkanske rute“.

Iako većina migranata, koji na teritoriju Srbije ulaze iz Bugarske i Grčke, preko Makedonije, iskazuje nameru da zatraži azil, jasno je da je Srbija samo jedna od zemalja na njihovom putu ka zapadnoj Evropi. Srbija, u odnosu na zemlje članice EU, ne trpi ništa manji pritisak, posebno

u odnosu na resurse i sredstva kojima raspolažemo, koja su svakako daleko manja od onih koja su na raspolaganju državama članicama EU. Samo tokom 2015. godine na teritoriju Srbije ušlo je preko 600.000 ljudi, među kojima je najveći broj državljana Sirije i Avganistana. U pojedinim periodima dnevni broj ulazaka dostizao je i 9.000. Iako je sada zimski period i pritisak je smanjen, i dalje svakodnevno granicu Srbije sa Makedonijom prelazi veliki broj migranata. Tokom januara ove godine u Srbiju je već ušlo skoro 60.000 migranata.

Kao zemlja koja se nalazi u sredini zapadno-balkanske rute, Srbija oseća posledice odluka svih zemalja koje se nalaze i na donjem i na gornjem toku rute. Zbog toga smo u okviru mehanizama komunikacije koji su uvedeni nakon samita EU o zapadno-balkanskoj ruti posebno ukazivali na potrebu ranog obaveštavanja svih involviranih zemalja (Austrija, Nemačka) kako bi sve zemlje na ruti bile unapred informisane o promeni režima na granicama i kako o svakoj novoj meri koja se sprovodi u zemljama krajnje destinacije. Na primer, nakon odluke zemalja na gornjem toku zapadno-balkanske rute, koje su prestale da na svoju teritoriju primaju ekonomske migrante, a potom i na odluku Austrije da preko svoje teritorije dozvoli prolaz samo onim migrantima koji iskažu nameru da zatraže azil u Nemačkoj i Austriji, Republika Srbija je počela da postupa na istovetan način, jer ne možemo dozvoliti da se čitav teret prebaci na nas.

Smatramo da smo se dosadašnjim postupanjem pokazali kao kredibilan partner EU, posebno imajući u vidu da smo pokazali spremnost da preuzmemo deo odgovornosti i prihvatimo privremeni smeštaj jednog broja migranata iako nismo država članica EU. Međutim, ukoliko bi došlo do lančane reakcije drastičnog smanjenja propusne moći ili zatvaranja granica (Nemačka, Austrija, pa dalje redom...), to bi za Republiku Srbiju i čitav region bila posebno opasna situacija. Time bi se zaustavio protok migranata i uzrokovalo njihovo masovnije i duže zadržavanje na teritoriji Srbije, što bi za nas predstavljalo izuzetno opterećenje. Bez obzira na svo razumevanje i empatiju koje imamo prema migrantima, mi ne možemo dozvoliti da se Republika Srbija pretvori u svojevrсни sabirni centar za migrante. Srbija takođe nije u mogućnosti da primi nazad migrante koji su tranzitirali preko naše teritorije, a nisu dobili azil u EU, jer za to nemamo niti kapaciteta niti sredstava niti smo prva zemlja ulaska.

Očekujem da ćemo na ovu temu razgovarati i krajem ove nedelje na neformalnom sastanku ministara inostranih poslova EU i zemalja kandidata za članstvo (Gymnich). Smatram i da je veoma važno što ćemo na današnjem sastanku ministara Procesu saradnje usvojiti Zajedničko saopštenje o izazovima migracija (JointStatementonMigrationChallenges).

Dame i gospodo,

Iskoristio bih ovu priliku i da na kraju poželim Bugarskoj puno uspeha tokom narednih šest meseci predsedavanja PSuJIE i da ukažem da smo, ukoliko to bude bilo potrebno, spremni da pružimo svaku vrstu pomoći i da podelimo iskustva koja smo stekli tokom našeg predsedavanja PSuJIE 2012. godine.

Hvala na pažnji."